

1928

برنجی جلد

0534

tehatt

T 12

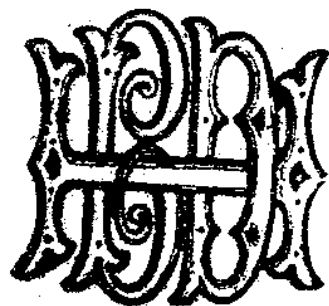
فہرست بیلیکسی مجموعہ سی

فہرست بیلیکسی درنکی عمومی مرکزی طرفندہ نشر اولونور

مدیری :

ضیاء الدینہ فخری

خلق بیلیکسی درنکی کاتب عمومی

آنقرہ

1928

EMRAHIN KİTABESİ VE YAŞAYAN HALK ŞAİRLERİNDEN

امراھك كتابهسی — ضیاء الدین فیخری بك آرقداشمز ، « ارضروم شاعرلری »
اسملى كتابنده ارضروملى شاعر امراھك مرقدینی شېھلى اوله رق قید ایدیور. [ص :
73] بودفعه اعضادن سیواس لیسهسی ادبیات معلمی افلاطون جم بكك برمكتوبنی آلدق.
مومی الیه مکتوبنده شاعر ك ارشاد سیاحتی اثناسنده نیکسارده ئولدیكنی ، مرقدینك
اوراده اولدیغنی ، بر كتابهسی دخی بولندیغنی مژدهله یور . كتابه یی اولدیغنی کی ،
مکتوبدن استنساخ ایدیورز :

راہ عشقده ایله مش جانن فدا	احسن الله شمه الوری
هم محبت زمره اهل عبا	فقر فخریدن کینمش خر قه یی
نبع ایدوب دل تشنه ایلر اسقا	لوحة قلبنده حکمت چشمه سی
روح اقدسدن اوقور داود ادا	عالم غیب الغیونن نغمه سن
شرق ایله غربه اوقوردی العلا	شاعر روم ایدی کرچه اول ادیب
ایشته قبر حضرت امراء بابا	کل طواف ایت «حفظی» روح کعبه یی

افلاطون بكك ویردیکی تفصیلاته کوره كتابه یی علمادن توقادلی حفظی افندی
یازمشدر. ذاتاً صوك بیتك ایلک مصراعنده کی قید بونی کوستردیکی کی كتابه نك لسانی ده
یازانك علمی هویتی اراثة ایدیور. شاعر ك مرقدی نیکسارده قارشى باغ محله سی جوارنده
تکیه بایرنده آجی پهلوان تر به سی یاقیننده کی مزارلقده در . آرقداشمز ، بزه كتابه نك
فطوغرافیسینی ده کوندره جکنی وعد ایتیکده در .

A . H

**

باشابانه خلی شاعرلر نه . — درنك اعضاسندن آردانوش ناحیه سی مدیری عزیز
آرقداشمز شهاب الدین بك « عاشق عمر » ، عائد اوله رق کوستریلن بر دستان ایله ، ارشاد
آدلی بر ساز شاهرینك قوشمه سنی درنکه کوندرمشدر . دستان ، « عاشق عمر » ، دائر
تدقیق وجوده کتیره ن درنکچیلردن سعدالدین نزهت بکه کوندرلدی . قوشمه ، خواص
ادبیاتی ایله آرز ، چوق علاقه سی اولدیغنی کورونن بر حیات بر خلق شاعرینکدر .

عالمى ياندىر مش حسنك ضيائى
او الوان يانماغه كول مناسبدر .
ماهك اون بىشنه بىكزدر جمالك
اوبىلور يوقاغه خار مناسبدر .

سنى كورەن عاشق بويىلەجە ئوكر
تمام بر بوسەسى بىك آلتىن دە كر
قرق ئوروك صاچارك طوپوقلار دوكر
اوصيرما صاچلرە دال مناسبدر .

چوق چكديردك بكا آه ايله زارى
نە كوزل ياراتمش جناب بارى
بىك بش يوز آلتە الماس كمرى
زرنشان كمرە بل مناسبدر .

نە آراسىز نىلەم يولجى يولندە
والا كىتدى باشدن كىملر بلندە
حايىف قالمشك قدرسىز النده
سكا ارشاد كى قول مناسبدر .

آرقداشمىز شاعرك آدينك « مصطفى ارشاد » اولديغنى ، آرتونيك وزير كوپريسنده
ياشاديغنى ، بو كون 70 ياشنده بولونديغنى خبر ويريور . شهاب الدين بكة تشكر ايدركن
ديكر درنكجى آرقداشلارك آنادولو كويلرندە ياشايان خلق شاعرلردن بى خىردار
ايىلەلرغى ديلرز . بو صورتلە ياقين زمانده درنكك ياشايان ساز شاعرلرغى بىر قورولماي
يايمى مەھسۇسندە بىلىكى نەزىرە زمىن ماضىلارغى اولامىقىر . H . B . D

ERZURUM ŞAIRLERİNE DAİR

كچن سەنە نىشرايتىدىكم « ارضروم شاعرلرى » ، شىمدى يە قادار بر چوق تنقىدلرە
اوغرادى . باشدە دارالفنون ادبيات فاكولتەسنىك رسمى راپورى اولديغى خالده ابراهيم
نجمى ، محمد خالد ، سعدالدين زهت بىكرك تنقىدى يازيلرى وار .

[حیات ، صای 68 - ملیت ، صای 763 - خلق بیلکیسی مجموعه سی ، جلد : 1]
 کرک راپوره ، کرک بوتنقیدلره قارشى - خلق بیلکیسی مجموعه سنده کی مستثنا - مقابل
 فکر لر مزی جواب اوله رق سرد ایتدک . [دیگر ایکی تنقید ایچون باقکز : حیات ،
 صای 76] آنادولونک مختلف یرلرنده چیقان غزته لرده ده بعضی انتقادلرک یاسیلدیغنی
 خبر آلدق . فقط بونلری کوره مدک . بوراده بونلردن باشقه اولارق ائرك محتویاتنه
 وماهیته دأثر آلدیغمز برچوق مکتوبه اشارت ایتدک ایسته یورز :

مکتوبلردن بر قسمی کتابمزه اومحیطک بعضی شاعر شخصیتلرینک کیرمدیکندن دولای
 بزى مؤاخذه ایدیور. قیمتلى آرقداشم معلم عبدالرحیم شریف بك «شادی» آدلى ارضروملى
 برشاعرك اون دو قوزنجى عصر ك ايلك نصفنده یاشادیغنی، ارضرومده برمرقدی بولندیغنی
 بیلدیرمکده در. بز ائرمزك مالزمه سنی تأمین ایدرکن بویله براسم ایشتمدک. اگر بوشادی،
 قارص اشرافندن شاعر سلیمان شادی ایسه ، طبیعتی ایله ائرمزه کیره مز . بوذاتدن محترم
 مدرس فؤاد بك ، وقتيله اقدام غزته سنده بحث ایتمش ، کندیسنک بر شعر مجموعه سنی
 آله کچیردیکنی و 1280 ده تولدیکنی قید ایلش ایدی . ارضروم شاعرلردن اولدیغنی
 سویله نن «شادی بك» ك بو «شادی» اولدیغنه قوتله احتمال ویریورم. عمر فاروق بك اسمنده
 بر مخابر مزار ارضروم شاعرلردن بحث ایتدیگمز حالده حاجی عثمان و علی رضا اسملى ایکی ارضروملى
 شاعر دن خبردار اولمادیغمزى تنقیداً ایلری سوریور . مخابرك ویردیکی معلوماته کوره ،
 برى 1301 ، دیکری 1329 سنه لرنده تولن بویکی ذاتدن ، فی الحقیقه خبردار دکلدک .
 شو قادار که موجود شعر لرینه باقیلیرسه شاعر اولمقدن زیاده متشاعر اولان حاجی عثمان
 و علی رضا افندیلر اوزرنده توقفه چوقده لزوم یوقدر . محمد کامل امضالی بر مکتوب
 صاحبی ده «صدقی ارضرومی» دییه اشتهار ایتمش بر قلاسیک شاعر دن نصیسه غفلت ایتدیگمزی
 یازیور . بز ، ارضروم محیطنده بویله براسم دویمادق . یالکز ذهینک «صدقی ارضرومی» یه
 یازدیغنی نظیره بی کوردیگمز زمان بو آدده بر شاعرك موجود اولدیغنی آکلامش ، فقط
 حیاتنه دأثر معلومات ، ائرلردن ولو بر شعر آله ایده مدیگمز ایچون سکوت ایتمش
 ایدک . دیگر بر ایکی مکتوب ارضرومک خلق شاعرلری حقنده سطحی داوران دیغمز
 مطالعه سنی سرد ایدیور . مثلاً «ثمانی» کبی آد براقش بر خلق شاعرینه نیچین بر بحث
 حصراً ایتدیگمزی سوریور. بو مخابرلرک ائرك اون اوچنجی صحیفه سنده کی حاشیه بی کورمدکلرینی
 ظن ایدیورم . بز او حاشیه ده بوشاعرك اسمنی واهمیتنی قید ایتدکن صوکرأ حقنده کافی
 معلومات آله ایدیه مدیکی ایچون اونى آیریجه صاف بر خلق شعرى اولارق

«ارضروم خلقياتي» نه عائد اترمزده يازه جغمزى سويلمشدك اُثرىنى هنوز اكمال ايتمه مش شخصيتلرك ادبيات تاريخلرينه كيرمسنه عاهدار اولان ايكي قارنده «مشتاق صدقى» ايله «كال الدين كامى» نى نچين موضوع بحث ايتديكمزى استيضاح ايتمكده در . استناد كاهى اعتباريله حقل اولان بو قاره ، بزم مى جدال تاريخنده مصراعريله تاثير يامش اولان بوايكي كنججه سادجه برايكى سطر حصرايتمكلكمزى لزوملى بولمايدىر . نهايت «امراء» ك مزارى حقنده ايلرى سوردىكمز تخمىنى قبول ايتمه يرك شاعرك نيكسارده اولديكى و بر كتابه سى بولنديغى بيلديرن افلاطون جم و استانبولده «عثمان كال الدين» اسمنده ياشايان ارضروملى بر خلق شاعرىنك موجوديتدن بى خبردارايدن سعدالدين نزهت بك آرقداشلىرىمك قيمتلى تنويرلرىنى و محترم ابراهيم نجمى بكك ، يونس امره نك - ولومرقدى ارضرومده اولسه بيله - ارضرومده مال ايدلمسنىك علماً اوقادار اساسلى برشى اوله ميه جنى حقنده كى اشارتلىرىنى قيد ايدم .

مكتوبلردن بر قسمى ده اُترك يارلديغى اصوله اعتراض ايدمرك مقدمه ايله نتيجه ده كى مطالعه لرك سطحى حكملردن عبارت اولديغى سويله يورلر . ادبيات فاكولته سنك رسمى راپورى ده «ارضروم شاعرلىرى» نى بوباقىمدن تنقيد ايتمش ايدى . بىز اويله ظن ايدىورز كه ادبيات تاريخى قورى بر تخرك ، مجرد بر تدقيقك واسطه سى اولمقدن اوزاقدىر . قبوللرى و تايدلرى مؤخر تدقيقلره براقيلان حكملر مز ، اجتماعى اصولك ادبيات تاريخنه تطبيقدن متولد دوشونجه لردىر . تركيب عاهدارلغى ياممقدن زياده ، تركيب شكللرىنى تنقيد ايتمك علمى و فلسفى فعاليتك حرارتلنمى اعتباريله ، ده فائىدالى اولاجقدىر .

«ارضروم شاعرلىرى» حقنده موضوع بحث ايتديكمز بو تنقيدلر بىزجه بويوك بر قيمتى حائزدر . بو صورته يورودىكمز يولده يارديمه محتاج اولديغمزى آكلايورز . تك آدم ، مملكتك ادبى وارلغى ، ولو بر گوشه سنده اولسون ، يوقلامغه كافى دكلدر . بونلردن بشقه آدلرى تثبيت ايدلمكه ده كر ده ا بر چوق ذواتك بولنه جقلرى شبهه سزدر ، آراشديرمىق لازمدر . نته كيم فطين تذكره سى ادهم بر تو پاشانك پدرى تيمور فى ايله قرده شى على كالك ده شاعرلكلرندن بحث ايدىور . مزاحى ، دينى قصيده ليله ياقين زمانلره قادار ياشامش «كيتجى زاده» دن و «رشيد افندى» دن خبر مز يوق دكلدر . بوتون بو تنقيدلره بىز علمى چالشمه نك معشرى بر تشكه قاووشمق ايله موفقيت تأمين ايدم جكنه برده ا قانع اوليورز .